My 8160

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

DÉLMAGYARORSZÁG

AZ MSZMP SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

74. évfolyam
6. szám
1984.
január 8.,
vasárnap
Ára:
1,40 forint

Gyakorlat teszi...

Nem tudom, ki hogy van vele, de akad néhány nyelvi fordulat, amely valahai nyelvtanulásom emlékére inkább „ugrik be" idegen nyelven, mint magyarul. Ennek aligha kiváló nyelvtehetségem az oka. Inkább talán az, hogy nyelvi fordulatok, szövegmodellek gyakorlással (sokszori hallás, olvasás, ismétlés révén) rögződnek az emberben, „gyakorlat teszi a mestert" alapon. Csak hát bizonyos nyelvi fordulatok mintha kivesztek volna mindennapjainkból, mint a citált közmondás, mármint a „gyakorlat teszi a mestert", amit szinte a valaha belémrögződött idegen megfelelőjéből, az „Übung macht de Meister"-ből fordítok vissza édes anyanyelvünkre. Mert ez a közmondás is azok közé tartozik, amelyeket nagyjából gyerekkorában hallott utoljára az ember.

Hogy mindez honnan és mire föl jut eszembe? Az amerikai hetilap, a Time egyik írása kapcsán. (Hogy nehogy nagyképűséggel vádoljanak: a cikket a Heti Világgazdaság ismerteti.) A General Motors egyik gyára évente tekintélyes, csak éppen negatív summát hozott a cégnek: kétmillió dollár veszteséget produkált. (A dolog mifelénk is ismerős, csak a veszteséget forintban számolják, vagy — legtöbbször — kivételszabályozással („testre" szabott szabályozókkal), nyereségessé fésülik a céget. De hát arrafelé senki nem siet a gyöngék segítségére. A General Motors elhatározta, hogy ha a gyár vezetői és dolgozói nem képesek megszüntetni a veszteséget, az üzemet bezárják. És akkor megtörtént az, amit kétfázisú csodának neveznék. Ráadásul mindkét fázisnak megvannak a maga tanulságai.

Az első fázis: a gyár dolgozói ötletek százalval álltak elő. Mindez másfél millió dollárral faragta le a veszteségeket. Azaz: arrafelé nagy érték a munkahely, mindenki minden tudását, erejét, ügyességét, szakértelmét összeszedi, hogy megtarthassa. S ha mérnökök, technikusok, szakmunkások, szervezési szakemberek, közgazdászok összedugják a fejüket valahol, s nemcsak egyszerűen kitalálnak dolgokat, hanem azokat a közös érdekek alapján maradéktalanul meg is valósítják, hát az szépen hozhat a konyhára. De így is maradt félmillió dollár vesztesége a gyárnak. Márpedig az ultimátum úgy szólt: a veszteségeket meg kell szüntetni! Ez a fönnmaradás föltétele. És akkor újabb ötlet született.

A második fázis: rábeszélték a helyi egyetem gépészmérnöki és közgazdasági karát, használják föl kísérleteikhez a gyárat. Úgy kísérletezzenek az üzemben, hogy közben azt a félmilliót is takarítsák meg valahogyan.

Elkezdték. És íme: egy jogászprofesszor a gyár szállítási szerződésein átrágva magát, rájött, hogy jó néhány nagyon is előnytelen közülük. Új versenytárgyalások kiírását javasolta a szállítókkal (lám, arrafelé a szállítóknak, alvállalkozóknak versenyezniük is kell, hogy elhelyezzék termékeiket!), s javaslata 90 ezer dollárt hozott a cégnek. Gépészprofesszorok a talajvizet használták föl — nyilván hőszivattyús megoldással — a gyár légkondicionálására, amivel jócskán csökkentették a villanyszámlát. Összegezve: az egyetemi szakembereknek 470 ezer dollárral sikerült csökkenteniük a gyár költségeit, és további 175 ezer dollár kiadás lefaragására dolgoztak ki javaslatokat. A gyár tehát hamarosan nyereségessé is válhat...

E kétfázisú csodához immár csupán tisztes befejezést kellene keresni. Olyasvalamit például, hogy: itt a vége, fuss el véle! Vagy még jobb lenne: aki nem hiszi, járjon utána!

Ez utóbbit tartanám igazinak. Egy bajom van vele: mi sok mindent hajlandóak vagyunk elhinni, csakhogy ne kelljen utánajárnunk. Márpedig ebben az ügyben nagyon is szívesen vennék némi hitetlenséget. Például úgy, hogy mi is megpróbáljuk. Mert magam is emlékszem rá, s sok egyetemistától hallottam, szinte betegesen irtóznak az üzemi gyakorlatoktól. Mert a legtöbb helyen nemigen tudnak velük mit kezdeni, így aztán ők sem az üzemmel, a gyárral, a vállalattal. Vajon mi lenne, ha nálunk is egyre inkább általánossá válna, hogy az üzemi gyakorlatokat annak kezeljük, amik. Vagyis olyasfajta feladatokat kapna a fiatal szakemberjelölt, hogy nézzen, lásson és — oldjon meg problémákat. Fedezze föl, hol szorít a cipő a vállalat termelési folyamataiban; hol lehetne javítani a szervezettségen; csökkenteni az anyag- energia- és munkaráfordítást; meglevő gépeket hogyan lehetne okosan és olcsón és házilag korszerűsíteni stb. stb. Az lenne a dolga, ebből kellene diplomamunkát írnia és — netán — mindezek alapján döntene egy-egy cég, fölveszi-e és milyen fizetéssel az ifjú diplomást. És netán a cég fizetne újítási díjat a hallgatónak és a fölsőoktatási intézménynek is.

Lehet, délibábot kergetek. Pedig lehet, mindenkinek — vállalatnak, egyetemnek, hallgatónak egyaránt — jót tenne az ilyesféle megoldás. Ha a fiatal szakemberjelöltet még független státusban arra használnák, amire — való. És talán néhány év múlva magyarul is eszembe juthatna a közmondás: gyakorlat teszi a mestert...

Szávay István

Gazdálkodás önállóan - rugalmasabban

Brigádvezetők tanácskozása a 10-es Volánnál

A Volán 10-es számú vállalatnál tevékenykedő 324 szocialista és munkabrigád küldötteinek tanácskozásán tegnap, szombaton délelőtt dr. Kardos János igazgató tájékoztatta a résztvevőket az elmúlt esztendő vállalati gazdálkodásáról, a szocialista brigádmozgalomban elért eredményekről és az idén várható feladatokról. A Volán szakszervezeti bizottságának titkára, Forráskúti Tibor a kongresszusi és felszabadulási munkaverseny szervezéséről szólva az üzemi szakszervezeti bizottságok szerepéről, fontosságáról beszélt. A tanácskozás résztvevői azután állásfoglalásban rögzítették az 1984. évi vállalati tervteljesítést elősegítő célkitűzéseket.

A 10-es Volán hagyományos év eleji brigádvezetői értekezletének különös aktualitást adott az a tény, hogy 1984. január elsejétől — a Volán Tröszt megszűntével — *önálló lett* a szegedi központú tömegközlekedési és szállítási vállalat. *A megváltozott helyzetről beszélgettünk dr. Kardos Jánossal* a tanácskozás előtt.

— Mindenekelőtt szeretném leszögezni: a Volán Tröszt felbomlásának, legalábbis a mi vállalatunk esetében, nincs látványos hatása. A 10-es Volán elszámolási rendszerét, munkamódszereit tekintve már eddig is nagyobb önállóságra tett szert, mint társvállalatai. Noha a tröszt élt a direkt irányítás lehetőségével, a gazdálkodásunkba csak közvetett módon szólt bele. Amikor tehát nyilvánvalóvá lett, hogy a tröszt a mai piaci viszonyok között rugalmatlan gazdálkodási egységé vált, s a vállalkozási felfogást nem érvényesítheti, felbomlása lényegében eddigi önállóságunkat szentesítette és erősítette.

— *A Volán vállalatoknak ezentúl tehát a saját lábukon kell megállniuk.*

— Megszűnik a tröszt kiegyenlítő szerepköre, hogy többet von el az erősebbtől, s a gyengébben gazdálkodóknak juttat többet a „nagy kalapból". Számunkra ez kedvező helyzetet teremt. Az állami szabályozás érvényesüléséből a mi esetünkben például a személyszállítás kedvezőbb dotációs rendszere következik. Az adózás, az érdekeltség, az ár- és bérkérdések tekintetében bekövetkező változások azt eredményezik, hogy 1984-ben ugyanakkora nyereséget tervezhetünk, mint 1983-ban, s a vállalat fejlesztési alapja sem csökken.

— *Úgy hírlik, szervezeti változások előtt áll a 10-es Volán, nyilván a trószti rendszer felbomlása hatásaképp.*

— Csupán a már korábban is megért szervezeti korszerűsítést tervezzük. Pontosabban folytatjuk azt a munkát, melyet az üzemegységek önállósításával a múlt év elején elkezdtünk. Mi már akkor kinyitottuk az állami szabályozás kapuját, úgy is mondhatnám: beengedtük az új mechanizmust... Az üzemegységek a hatékonyság növelésével biztosíthatták a maguk számára a bérfejlesztés, a termelésfejlesztés lehetőségét. Most ezt erősítettük tovább, s az üzemegységek és a vállalati központ közti összhangot kívánjuk megteremteni újabb szervezeti intézkedéseinkkel. Ezek célja, hogy a bürokrácia terhét levegyük az üzemegységek „válláról", hogy a vállalkozási készségnek szabad teret engedjünk. Nagyobb figyelmet fordítunk a kereskedelmi tevékenységre, a fejlesztési munka szervezésére, a karbantartást pedig a termelési igényeknek rendeljük alá. Azaz: nyolc főosztályunk és 22 osztályunk szerepét 12 osztály veszi át — nyilvánvaló, hogy közvetlenebb döntésekre lesz így lehetőség.

— *A döntési pontok csökkenésével együtt jár-e a vállalati központ létszámcsökkenése?*

— Terveink szerint igen, persze a folyamatos, hatékony és biztonságos vállalati irányítási rendszer csorbítása nélkül. Éppen ezért alapos előkészítő munka előzte meg az átszervezést. Nyolc-kilenc hónapja készülünk a változtatásokra, párttagságunk, a bizalmiak, a vállalat gazdasági vezetőinek bevonásával.

*

A Volán brigádvezetőinek tegnapi tanácskozásán elfogadott állásfoglalás szerint a szocialista és munkabrigádok vállalásaikat a gazdasági egyensúly megőrzésének szolgálatába kívánják állítani. Az anyag- és energiatakarékosság, a vállalat nemzetközi tevékenységének dinamikus növelése, a versenyképesség megőrzése, a termelés erőtartalékainak felkutatása, az újító- és az FMKT-mozgalom erősítése, az együttműködési készség és a baleseti helyzet javítása.

P. K.

Országos elismerés a makói munkásőröknek

A makói Vásárhelyi Kálmán munkásőr-egység tegnap, szombaton tartotta *évzáró-évnyitó ünnepi egységgyűlését* a FÉG gyárának ebédlőjében. Az egységet, s a díszelnökségben helyet foglaló *Győri Imrét*, az MSZMP KB tagját, az Országos Közművelődési Tanács elnökét, *Gyárfás Mihályt*, a megyei pártbizottság titkárát, *Szabó Attilát*, a Munkásőrség Országos Parancsnokságának tagját, *Koczkás Ferenc* megyei munkásőr-parancsnokot, s a város vezetőit, a dolgozók képviselőit, a hozzátartozókat az egységgyűlés elnöke, *Hegyi György* köszöntötte.

Fekete Sándor egységparancsnok adott számot ezután a végzett munkáról, a teendőkről. A továbbiakban *kitüntetéseket, elismeréseket adtak át.* A makói munkásőregység a mozgalomban folyamatosan, huzamosabb időn át végzett tevékenysége elismeréseként *Országos Parancsnoki Dicsérő Oklevélben* részesült. A Haza Szolgálatáért Érdemérem kitüntetést többen vették át, számosan kaptak más elismerést. A kitüntetéseket, elismeréseket Győri Imre és Szabó Attila adta át.

Köszöntötte az egységet *dr. Varga Dezső*, a makói pártbizottság első titkára, majd *Győri Imre.*

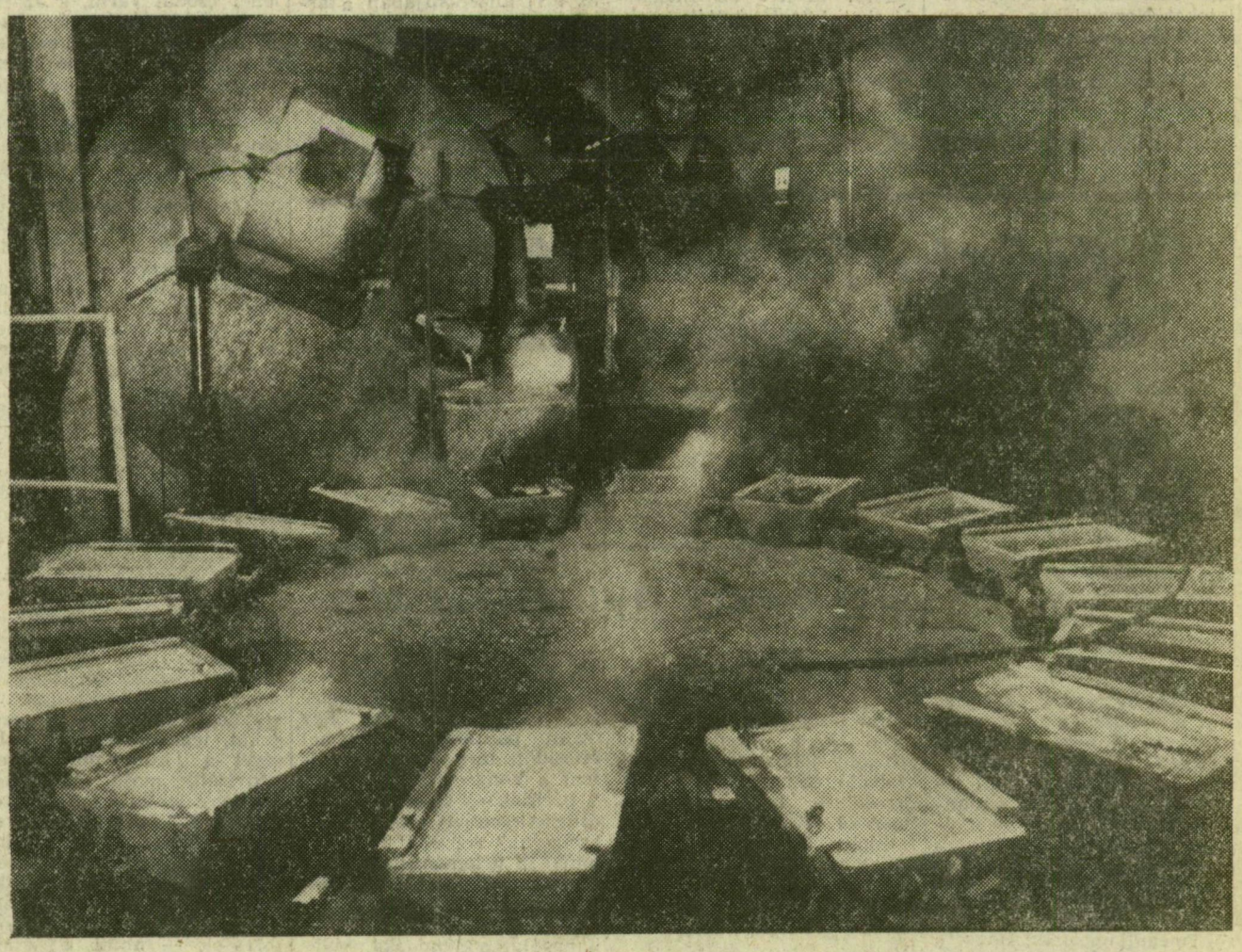

Új üzem

Magyarországon évente mintegy 1500 tonna horganyhulladék keletkezik, feldolgozása eddig nem volt megoldva. A Budapest és Vidéke MÉH Vállalat központi telepén nemrég létrehozott horganyvisszanyerő üzem — olvasztó, pihentető és tömböntő — képes a teljes hulladékmennyiség feldolgozására. Az újra felhasználhatóvá tett anyaggal a kohászati vállalatok horganyzóüzemei jelentős importot tudnak megtakarítani.